

John Kørner taler til os

John Kørner er en stærk visionær kunstner med noget på hjerte. Men Jørgen Leths portræt af ham er uskarpt.

AF PERNILLE RÜBNER-PETERSEN

Jørgen Leth er nysgerrig på andre kunstneres arbejdsprocesser. Det er der kommet forskellige filmportrætter ud af - såsom af danseren Peter Martins, fodboldspilleren Michael Laudrup og digteren Søren Ulrik Thomsen.

Nu er valget faldet på maleren John Kørner. Til forskel fra de tidligere portrætter optræder Leth her i selve billedet og har samtaler med kunstneren.

Kørner beskæftiger sig med det, han selv kalder "uløste problemer". Heraf filmens titel: "Jeg taler til jer".

Kørners tilgang til sin metier og det færdige maleri har en mere debatskabende karakter, end man måske er vant til at opleve i billedkunstverdenen.

Kørner har bl.a. malet en serie malerier inspireret af de danske soldater, der er blevet dræbt i Afghanistan, og en serie om prostitution, "Kvinder til salg".

Kørner har haft sit internationale gennembrud og blev især verdenskendt i Danmark, da han var blevet bedt om at male et værk i forlængelse af serien "16 Dead Problems in Afghanistan" som udsmykning til Frederik VII's palæ.

Kronprinsparret afviste hans skitse, da de ikke brød sig om døde soldater på maleriet. En lidt mærkværdig protest fra parrets side, kan man indvende, da de netop havde bedt om at få krigen ind på slottet.

Men i filmen ser man, hvorledes Kørner beholder opgaven og bider sig fast i projektet. Det er meget interessant.

Ud fra kronprinsparrets censur ender han med at lave et bedre maleri. To soldater optræder nu mere diffust mellem liv og død. Den ene ser ud til at blive skubbet af et gevaldigt lufttryk mere end direkte sprunget i luften. Den anden er simpelt fjernet. Væk. Tilbage er hans hjelm, der hvirvler i luften.

På den måde er de dræbte danske soldater som kollektiv fortrængning i Danmark meget stærkere kommet til udtryk ved deres ikke-tilstedeværelse på maleriet.

Det delvis tomme lærred eller ufærdige billede er ikke kun en vej gennem censur, men en bevidst og generel strategi i Kørners æstetik. Han vil gerne, at publikum kan fornemme intentionen bag motivet, og at beskueren ikke bare præsenteres for et "glansbillede".

Hensigten med billedet skal mærkes mere, end at det skal opleves som præsentabelt kunstværk. Man kan sige, at Kørner har valgt en passende æstetisk respons på "uløste problemer".

Leth's portræt af Kørner giver efterhånden indblik i Kørners arbejdsproces og kunstneriske valg, men især i starten er filmen præget af en tilfældig væven. Det første billede, Kørner viser Leth, står med siden til. Kørner og Leth står også med siden til.

Man forstår, at snakken om malerierne er vigtigere end selve malerierne. John Kørner forklarer, og Leth kommer med kommentarer, som "Det er flot" – og "Ja for satan". Jørgen Leth virker ikke særlig nysgerrig, snarere lidt træt. Og man vil forfærdelig gerne se, hvad det er, de to mænd taler om.

Kørner taler, mens han arbejder i sit atelier. Igen opstår en følelse af træthed eller mangel på struktur. Jeg tog det for givet, at meget af det, John Kørner siger, mens han arbejder i sit atelier, er afstedkommet af spørgsmål fra Jørgen Leth.

Det er det sikkert også. Men Jørgen Leth er bare ikke til stede. Han sidder på Haiti!

Det viser sig nemlig, læser jeg i et interview i Politiken, at Leth noget af tiden sidder på Haiti, mens Kørner taler til kameraet.

Senere kommer Jørgen Leth dog mere fysisk på banen med flere uddybende kommentarer.

Især vedrørende billedserien "Kvinder til salg". Selve malerierne kommer mere direkte i

fokus. Vi får mere indblik i Kørnens valg af farver og hvorfor.

De to mænd udveksler opfattelse af mandens seksualitet og kvinder. Kørner overvejer at kalde serien "Brugte kvinder" i stedet og siger: Det er jo "eksistentielt for en mand at bruge en kvinde". Jørgen Leth svarer, at kvinder selv siger, "at de gerne vil bruges". De to sætninger kunne man lave en hel film om!

Det er måske den enkleste forklaring på prostitution: *Det findes, fordi mænd har brug for at føle, at de bruger kvinder. Og kvinder vil gerne bruges. Den enkleste måde, at blive og føle sig brugt på, som kvinde, er gennem prostitution.*

Der ligger en større filosofisk udredning parat til at blive taget fat på: Hvad mener de to mænd egentlig med "at bruge"..?

Det kunne have været interessant, om Leth havde fået mere ud af debatpotentialen, som Kørnens malerier repræsenterer.

Det er første gang, at Jørgen Leth selv optræder på selve filmstrimlen sammen med den portrætterede i portrætserien. I Information, i et andet interview, hedder det sig, at Jørgen Leth har en "hovedrolle" i sin portrætfilm.

Derfor er det overraskende og ærgerligt at opleve ham som nu noget fraværende og kun delvis fysisk tilstede, når han nu skulle være der!

Selvom Leth følger Kørnens arbejdsproces, som i sagens natur ikke nødvendigvis er stringent, så kunne Leth forholde sig skarpere til Kørner som kunstner. Giv en regulær beskrivelse af et maleri, f.eks.

Samtidig er filmens billedside tilbageholdende. Der går et stykke tid, før man ser et maleri helt tydeligt. Den bebudede samtale har præg af snik-snak.

Den lidt laissez-faire agtige tilgang til malerierne når sit klimaks, da Jørgen Leth står halvvejs med ryggen til og skygger for Kørner, mens Kørner snakker om et maleri, vi ikke helt ser. I stedet er et andet maleri i kameraets fokus; nærmest bag om hovedpersonernes opmærksomhed.

Det er sandsynligvis et bevidst valg – på den måde at vægte Kørnens arbejdsproces tungest i filmen, mens portrættet af ham fremstår skitseagtigt. (Og ikke på den fede måde, som når Kørnens malerier selv er det – skitseagtige.)

Henad vejen fik jeg indtryk af Kørnens arbejdsmetode og indblik i, hvad han specielt kan som kunstner. At han er en stærk visionær kunstner med noget på hjerte. Men det er først, da jeg ser på hans billeder efter filmen, at det slår mig, hvor hamrende god, han er til at male.

Jeg oplevede, at John Kørnens guldkorn om arbejdsproces og egne malerier faldt lidt spredt. Som brikker til et puslespil, jeg selv skulle samle. Jeg skulle række hånden ud efter dem. Jeg savnede at få serveret lidt mere af filmens indhold – sådan bum – som hovedet på et sølvfad

Dog forbliver Kørner i filmens centrum. Det kan være, at Information og Leth selv opfatter Leth som "hovedrollen", men gud ske tak og lov for, at det er han bestemt ikke.

Som genstand for filmportrættet er Kørner i udgangspunktet udpeget af Jørgen Leths

datter, Karoline Leth. Hun er filmen producer og ven med John Kørner. Måske er det derfor at portrættet virker lidt indforstået eller i hvert fald ikke særlig udadvendt.. *Maybe it's (too much) a family business.*

"Jeg taler til jer". Instruktør Jørgen Leth, Danmark 2013. 60 min. Premiere 8. maj i København, Aalborg, Aarhus, Odense.

Redaktion: Modkultur

Emneord: Film | billedkunst | John Kørner | Jørgen Leth |

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**